

D2
C3
A3

C4
A4

A4
C4

A3

független Újság

politikai napilap

Hitler mai beszédében határozott javaslatot tár a nyugati hatalmak elé

Cáfolják a finn külügyminiszter moszkvai útját Megkötötték a lett-orsz segélynyújtási egyezményt Hitler Varsóban – Erős légi harcok a nyugati fronton

Berlin, október 5. (Magyar Távirati Iroda.) Berlin feszült várakozással néz Hitler kancellár pénteki nagy beszéde elé. Német politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Hitler kancellár birodalomgyűlési beszédében a béke megmentése céljából határozott javas-

latokat tár a nyugati demokráciák elé.
*
Berlin, október 5. (Német Távirati Iroda.) Péntek délelőtt 12 órakor valamennyi német leadóállomás közvetíti a birodalmi gyűlés ülésén Hitler vezér beszédét. (MTI)

Oroszország tekintettel lesz majd a nemzeti elvekre és ezek alapján Litvániának juttatja a litvánlakta területeket. (MTI)

Kaunas, október 5. A litván kormány esütörtökön délelőtt az államelnök elnökletével minisztertanácsra ült össze. (MTI)

Hitler csapatszemlét tartott Varsóban

Berlin, október 4. (NST.) Hitler vezérkancellár és a véderő legfőbb parancsnoka, mint értesülünk, esütörtökön reggel 9 órakor repülőgépen elhagyta Berlint. Hitler gepe Varsóba repült. A vezér ott részt vesz a már szerdán bejelentett, a déli órákra tervezett nagy csapatszemlén.

vezér, a véderő főparancsnoka esütörtökön meglátogatta a Varsó hevételeire harcha vetett és a keleti hadműveletek diadalmas befejezése után felszabaduló német csapatköteleket. A vezérnek a csapatoknál tett látogatása azzal végződött, hogy az egykori lengyel főváros körüli harcokban résztvevő csapatok Varsóban elvonultak Hitler vezér előtt. (MTI)

Szovjet tiszték Tallinban

Tallinn, október 5. Csütörtökön hat szovjet orosz tengerész tiszt érkezett Tallinba, annak a szovjet orosz bizottságnak a kiegészítésére, amely az észak-szovjet orosz segélynyújtási egyezmény rendelkezéseit-

nek végrehajtását készíti most elő. Ebben a munkában részt veszről is külön bizottság vesz részt Reek tábornok, észak vezérkari főnök vezetésével. (MTI)

A szovjet haderőt küldött a lett határra

Tallinn, október 5. (Stefani.) A moszkvai megbeszélések során a lett külügyminiszter részéről tanúsított ellenszegülés miatt Szovjet-Oroszország az észak határon állomásozó erőket a lett határra helyezte át. (MTI)

Riga, október 5. Mindeddig semmiféle értesítés nincs a lett-orsz tárgyalások anyagáról. A csütörtök reggeli lett lapok nem írnak *Monsters* külügyminiszter moszkvai útjáról. *Ozols* szenátor elutazását Moszkvába is csak egészen röviden közölték. (MTI)

Cáfolják Finnország meghívását Oroszországra

Bern, október 5. Helsinkiből cáfolják azt a hírt, hogy Finnország is meghívást kapott Moszkvába. Ellenkezőleg Oroszország állítólag arra kérte Finnországot, hogy ne erősítse meg az Aaland szigeteket. (MTI)

Tudósító.) Egy szerdai párizsi jelentés arról számolt be, hogy a finn külügyminiszter legközelebb Moszkvába utazik. Finn hivatalos helyről esütörtökön kijelentették, hogy Erkkö külügyminiszter moszkvai utazásának terve nem áll fenn.

Német jelentés a légi harcokról

Berlin, október 5. (Német Távirati Iroda.) Szeptember 30-án a harcok eseményekről beszámoló közlemények a német elhárító vadászrepülőraj sikereként 14 ellenséges repülőgépet megsemmisítését jelentették a nyugati arcvonalról és az Északi tengerről. A légi harcok lefolyásának pontos vizsgálata utólagosan kétségtelenül megállapította, hogy az első háborús hónap utolsó napjaiban az angolok és franciák vesztesége nem 14, hanem 23 repülőgép volt. Ezek közül 21-et a nyugati arcvonalon, kettőt pe-

dig az Északi tenger felett semmisített meg. Ezzel szemben a német veszteség mindössze öt repülőgép volt. Nem számítva azt a nagy veszteséget, amelyet az angolok két repülőgépanyahajó elpusztításakor szenvedtek. Németország nyugati ellenségei szeptember havában összesen 72 repülőgépet veszítettek, a német léghárító vadászgépek és a német léghárító útegek tüzeiben. Ebből az angolok vesztesége 27, a franciáké pedig 45 repülőgép. (MTI)

Litvánia is köteles részt venni az általános határrendezésben

London, október 5. Kaunasból jelenti a Reuter Iroda: Hiteles helyről származó félhivatalos értesülések szerint Molotov külügyi népbiztos által Urbsys litván külügyminiszterrel közölt szovjet javaslatok az orosz-litván kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötésére, valamint két litvániai szovjet katonai légi támpont felállítására vonatkoznak. (MTI)

A lap felhívja a litván népet, hogy tegyen tanúságot fegyelméről, érettségéről és egységéről. (MTI)
Kaunas, október 5. (Havas.) A legfelsőbb védelmi tanács a késő esti órákig tanácskozott. Az ülésen, amelyen többi között részt vett Rastakis litván hadügyminiszter is, Smetona államelnök elnököl, Urbsys litván külügyminiszter behatóan ismertette a helyzetet. Az ülésről nem adtak ki hivatalos jelentést.
Urbsys litván külügyminiszter esütörtökön reggel repülőgépen új-ból Moszkvába utazott. (MTI)

A török külügyminiszter Vorosilovnál

Moszkva, október 5. A Szovjet Távirati Iroda jelentése szerint Szaradzsoğlu török külügyminiszter Ali Haidar Aktai moszkvai török nagykövet kíséretében október 3-án megjelent Vorosilov hadügyi népbiztosnál, valamint Mikojan szovjet orosz külkereskedelmi népbiztosnál. Mindkét kihallgatáson jelen volt Terentiev ankarai szovjet orosz nagykövet is.
A török külügyminiszter október 4-én meglátogatta Lenin diszjunkt helyét, ahol koszorút tett le.

lése szerint a moszkvai megbeszélések, amelyek a legbarátságosabb légkörben folynak, még néhány napig eltartanak. (MTI)

Ankara, október 5. (Stefani.) Jól értesült körök szerint a szovjet kormány ezidőszent tanulmányozza azt a választ, amelyet javaslatára a török kormány adott Előreláthatólag a két ország tárgyalásai még eltartanak néhány napig. A Yeni Sebah írja: Ha Szovjet-Oroszország és a nyugati hatalmak között háború tör ki, Törökország esakis szigorúan semleges maradhat. (MTI)

Kaunas, október 5. Az Havas iroda a Lietuvaudas e lap egyik cikkéből azt következteti, hogy a közvéleményt előkészítik a területi követelések terén bekövetkező esetleges esalodásra. A lap ugyan is kiemeli, hogy
Litvánia is köteles részt venni az általános határrendezésben. A litván kormánynak esetleg a realitás által előírt történelmi fontosságú döntéseket kell hoznia

Urbsys litván külügyminiszter esütörtökön reggel repülőgépen új-ból Moszkvába utazott. (MTI)
Kaunas, október 5. (Havas.) Urbsys litván külügyminiszter váratlan visszatérése bizonyos nyugatalanságot keltett, de irányadó körök a visszautazás okáról minden felvilágosítást megtagadnak. A lapok továbbra is hangoztatják, hogy Vinához Litvániának van joga, azt remélve, hogy Szovjet-

224

A3
D2
C4
A4
D4
B5
A5
D3
A3

A5
C5
B5
D4
A4
C4
D3
A3

D2

3

A3

C4 A4

A4 C4

A3

C1

FUVAROSOK

felvétetnek az Alföldi Takarékpénztár építkezésénél.

Jelentkezés a helyszínen.

Német vélemény az angol kereskedelmi hajók telfegyverzéséről

Berlin, október 5. A Deutsche Diplomatiscsh Politische Korrespondenz hosszabb cikkben foglalkozik az angol kereskedelmi hajók telfegyverzése következményeivel. Megállapítja, hogy az intézkedés célja kizárólag a háború meghosszabbítása és szélesebb területre vitele. Szeptember végén — írja többek között a lap — mindenütt befejezték tekintették a lengyel hadjáratot. A Duce beszéde megnyitotta az utat a béke felé. Ez után következett a moszkvai nyilatkozat, amely kifejezte Németországnak és Szovjetországnak a háború befejezésére irányuló óhaját. Churchill az általa elrendelt franktíró háború elkerülhetetlen következményeit olyan propagandára kívánja felhasználni, amelynek révén még jobban felkorbácsolhatja Angliában és más országokban a németellenes gyűlöletet. Tisztában van vele, sőt óhajta, hogy a német tengeraltatók ebből a harcmodorból következő erővel ellenrendszabályokat alkalmaznak. Tudja, hogy intézkedése végeredményben csak növelni fogja Anglia veszteségét, de a katonai szempontból teljesen céltalan áldozatokkal is csak azt akarja elérni, hogy a gyű-

Izstambul, október 5. Izstambuli körökben megjegyzik, hogy Szaradzoglu külügyminiszter elutazása óta tizenhárom nap telt el, ami igen hosszú időtartam diplomáciai látogatás számára. Valószínű, hogy a szovjetkormány újabb javaslatokat tett a török külügyminiszternek és ezek a javaslatok újabb megvitatást tettek szükségessé, valamint újabb utasítások kérését Ankarából. (MTI)

lőlet fokozásával elfojtsa a józan belátást, amely véget kíván vetni a céltalan háborúnak. (MTI)

Amsterdam, október 5. A Telegraph londoni jelentése szerint a Berri ir grófságban levő Zempy öbölben partra szállt a Diamant görög gőzös legénységének 28 tagja. A hajót Landseid magasságában német tengeraltatójáró elsüllyesztette. A legénységet a tengeraltatójáró az ir parthoz szállította s megfelelő helyen partra tette. (MTI)

Brüsszel, okt. 5. (Stefani) A Soir hosszabb párisi tudósításban foglalkozik a Suzon nevű 1550 tonnás tengerhajó sorsával. A belga hajót a napokban süllyesztették el Gascogne öbölben. A tudósító azt írja, hogy az elsüllyedt hajó legénysége Brestnél partra jutott és a tengerészek elmondották, hogy a hajóra torpedókat öt ágyúval löttek, majd pedig egy német tengeraltatójáró megöltötte. A legénység mentőhajókba szállt, később egy angol hadihajó találta rájuk. Az angol hadihajó ezután üldözötte vette a német tengeraltatójárót. (MTI)

Belpolitikai okokból feloszlatták a francia parlamentet

Párizs, október 5. (Havas.) A hivatalos lap közli a parlament mostani ülészakának feloszlásáról szóló rendeletet. A feloszlátás belpolitikai okokból történt. Most már a képviselői mentelmi jog nem védi a megválasztott kommunista képviselőket és így a hatóságok megakadályozták, hogy a képviselők továbbra is propagandát fejtsenek ki a feloszlátott párt érdekében. (MTI)

Párizs, október 5. (Havas.) A hivatalos lap rendeletet közöl, melynek értelmében a parlament jelenlegi ülészakát belpolitikai okok miatt berekesztették nyilvánítják. Ennek következtében most a mentelmi jog hiján, a kommunista képviselők tevékenységét meg fogják akadályozni, ha netán hajlandóságot mutatnának arra, hogy a feloszlátott párt propagandáját folytassák. (MTI)

A német sajtó a magyar-jugoszláv barátságáról

Berlin, október 5. (Magyar Távíráti Iroda.) A Berliner Börsenzeitung »Baráti kapcsolatok Magyarországgal« című cikkében többek között a következőket írja: Bakács-Besseney György belgrádi magyar követ a magyar-jugoszláv kapcsolatok továbbfejlesztése jegyében folytatott megbeszéléseket Cvetkovics miniszterelnökkel, Cincár-Markovics külügyminiszterrel, valamint Maček helyettes miniszterelnökkel és Pál kormányzóherceg is kihallgatáson fogadta a magyar követet. Rámutat a lap arra, hogy a Vreme és a Politika több cikkben foglalkozott a magyar-jugoszláv barátság tényével és annak kifejlődésével és a cikkeikben annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy ennek a barátságnak kifejlődése üdvös eredményeket hoz a Dunamédenca gazdasági és politikai helyzete szempontjából. A horvát parasztpárt vezére is kiemelte egyik nyilatkozatában a Jugoszlávia és Magyarország közötti barátság jelentőségét s egyáltalán hangsúlyozta a Belgrád és Zágráb közötti teljes egyetértést belpolitikai és külpolitikai kérdésekben. (MTI)

Bukarest, október 5. (Magyar Távíráti Iroda.) A L'Independance Roumaine Argeteianu miniszterelnök programszózatából kiindulva, hangsúlyozza Románia semlegességét. Romániának senkivel szemben sincs követelése — írja a lap. — Minden szomszédjával barátságos viszonyban akar élni, mert tudatában van annak, hogy a béke és a jószomszédi viszony a legjobb út Románia konszolidációjá felé.

Bukarest, október 5. (Bud. Tud.) Mint a Romania jelenti, a napokban üzembe helyezték kisenevi új rádióállomás 20 kilowatt erősségű és nagyobb, mint a banasai, tehát a fővárosi leadó és közelebb, mint a szomszédos ország közeli leadóállomásai. A lap szerint a kisenevi rádióleadó berendezése a Brassó melletti Botfaluból származik, ahol a leadóállomást leszerelték.

Brüsszel, október 5. (Stefani.) A belgiumi lengyel alattvalókat néhány nap előtt felhívták, hogy utazzanak Franciaországba és lépjenek be az ott alakulóban lévő

lengyel hadseregbe. Ennek következtében mintegy tízezer lengyel szembányamunkás hagyta el munkahelyét. A kormány hír szerint

Németország a gáz- és baktériumháború ellen

London, október 5. Butler külügyi államtitkár kijelentette az alsóházban, hogy a német kormány a londoni svájci követ útján közölte az angol kormánnyal, hogy Németország betartja az 1925-i

azzal a tervvel foglalkozik, hogy az eltávozott lengyel munkások helyébe visszahívja a mozgósított belga bányászokat. (MTI)

Angol terv európai szövetségi unióról

London, október 5. A Manchester Guardian a legutóbbi alsóházi vitákról cikkezve azt írja, hogy a szövetséges hatalmak valamilyen formában európai szövetségi unió megalakítását tervezik. Azt remélik, hogy ezáltal talán letompítják a nemzetek heves versengését és megvitatják valamennyi ország elérészínvonalát. A szövetséges hatalmak a maguk részéről a következő módon járulnak hozzá Európa-ilyértelmű átalakításához: A gyarmati rendszer gyökeres átszervezése, továbbá gazdasági támogatások. (MTI)

genfi jegyzőkönyv rendelkezéseit, amelyek megtiltják a gázok és baktériumok alkalmazását abban az esetben, ha az angol kormány szintén betartja ezeket a rendelkezéseket. (MTI)

Angol hír Gafencu és Cincár-Markovics találkozásáról és balkáni blokk tervéről

London, október 5. A Daily Telegraph bukaresti tudósítója »jó forrásból« arról értesül, hogy Gafencu román külügyminiszter Turn-Severinben találkozott Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszterrel, akivel megvitatott a legutóbbi nemzetközi fejleményeket. Ez a találkozás valószínűleg azt a hírt, — mondja a lap, — hogy

Szaradzoglu a szovjetvezetőkkel balkáni blokk alakításáról tárgyal. (MTI)

A magyar követ Gafencunál

Bukarest, október 5. (Bud. Tud.) Gafencu külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta Bárdossy László magyar követet.

Japán felmondja az antikomintern paktumot?

London, október 5. Berlinből érkező hírek szerint Japán felmondta az antikomintern paktumot. Ezt a hírt a japán kormány eddig még nem erősítette meg, de nem is cáfolta.

Berlin, október 5. Német Távíráti Irodának illetékes helyéről származó értesülés szerint teljesen téves az a híresztelés, amely szerint Japán állítólag felmondta a kominternellenes egyezményt.

Lepecsételik a külföldi hajók rádióit Japánban

Tokio, október 5. A Domei iroda jelenteti a közlekedésügyi minisztérium elrendelte, hogy az Ósakában, Kóhóban és Jokohamában a három legnagyobb japán kikötőben horgonyzó va-

lamennyi külföldi hajó szikratávírókészülékét lepecsételjék le. Ezt az intézkedést mindaddig fenntartják, amíg az európai háború véget nem ér. (MTI)

Vizsgálatot indítottak több francia képviselő ellen

Párizs, október 5. (Havas.) Loriot ezredes, az egyik párisi katonai törvényszék kormánybiztosja utasítást kapott, hogy indítson vizsgálatot Ramette »A munkás és parasztpárt: új parlamenti csoportjának« elnöke, Florinand, Bonti és a többi volt kommunista képviselő ellen. A vád alá helyezés annak a rendeletörvénynek alapján történt, amely megtilt minden közvetlen, vagy közvetett tevékenységét a 3. Internacionale eszméinek terjesztésére. (MTI)

Párizs, október 5. (Stefani.) Csütörtökön délután a lapok szerint Ramette s Bonti kommunista képviselők ellen letartóztatási végzést hoztak. Egyébként a francia hatóságok mintegy 20 Párizs külvárosi polgármestert felfüggesztettek állásától és helyükbe rendkívüli biztosokat neveztek ki. (MTI)

Tengeri csata

Kopenhága, október 5. Esbjergben Dánia nyugati partján szerdán egész nap ágyúörgés hallatszott. Valószínűnek tartják, hogy Helgoland szélességében tengeri csata folyt. (MTI)

METEOR MOZI MÚSORA

Ma utoljára! 4—fél 7—9 órákor: »HINDU SIREMLEK« gigantikus filmremek! * Szombaton: 5—7—9 órákor! »CSAVARGÓKIRALY« (Ronald Colman) Híradó!

London, Reuter ir... Moszkva irati Iroda... A gyarmati rendszer gyökeres átszervezése, továbbá gazdasági támogatások. (MTI)

Magyar Táv... Rend... A lovéscsoport... Budapest, Távíráti Iroda... (Magyar Távíráti Iroda.)

Budapest, Távíráti Iroda... Előadások: 7, 9-kor!

Megkötötték a lett-orosz segélynyújtási egyezményt

London, október 5. (Havas.) A Reuter iroda jelenti Moszkvából: Szovjet-Oroszország és Lettország esütörtökön megkötötték a közös segélynyújtási egyezményt. (MTI)

Moszkva, október 5. (Német Távirati Iroda.) Csütörtökön hivatalosan közzétették, hogy 4 napi tárgyalás után Moszkvában aláírták a Szovjet-Unió és Lettország közötti segélynyújtási egyezményt. A segélynyújtási egyezmény 6 pontból áll:

1. Mindkét részről kötelezik magukat mindenre kiterjedő, tehát katonai segítségre is bármely európai hatalom részéről megnyilvánuló nyílt támadás, vagy fenyegetés esetében.

2. A Szovjet-Unió kötelezi magát arra, hogy a lett hadsereget kedvező feltételek mellett fegyver és hadianyag szállítással segíti.

3. Lettország feljogosítja a Szovjet-Uniót arra, hogy Líbáú és Windau kikötőiben támaszpontokat létesíthessen a szovjet haditengeré-

sze számára, valamint engedélyezi egyes repülőterek használatát a szovjet légi hadereje számára. A szovjet jogosult továbbá, hogy a rigai tengerből védelme céljából támaszpontokat létesíthessen partvédő tüzérsége számára, mégpedig a Windau és Pitrags közötti részen. A szovjet jogosult, hogy az említett haditengerészeti és repülő-támaszpontokon bizonyos létszámú helyőrséget tarthasson, amelynek létszámát külön megállapodással szabályozzák.

4. A szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy nem kötnek oly szövetségeket, vagy nem válnak olyan szövetségi rendszerek tagjává, amely a szerződőfelek valamelyike ellen irányulna. A jelen egyezmény létrejötte semmi módon nem korlátozza a szerződő felek felségjogait és nem érinti államrendszerüket, gazdasági és társadalmi rendszerüket, vagy egyéb katonai rendszabályaikat.

5. Az egyezmény megerősítő okmányok 6 napon belül Rigában történő kicserélésével lép életbe.

6. Az egyezményt tíz évre kötik

Rendelet a lövészkötelezettségről

Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány a honvédelemről szóló törvényben foglalt felhatalmazás alapján rendeletet adott ki a lövészkötelezettség teljesítésének szabályairól. A lövészkötelezettség célja a honvédség első tartalékának és első póttartalékának tagjai körében a hagyományos magyar katonai erények ápolása, a katonai tudás és ismeretek megőrzése és továbbfejlesztése. A lövészkötelezettség teljesítése eszakiapartú lövészalakulatokban történik. A lövészcsoportok szervezési és igazgatási egysége a lövészcsoport. A lövészcsoportokat, amelyekben a lövészkötelezettek lakóhely alapján nyerne beosztást községenként, szükség esetén több község összehívásával kell megalakítani. Nagyobb községekben több lövészcsoport is alakítható, több lövészcsoportot lövészkörzetbe kell összefoglalni. A lövészkötelezettség alapján teljesített tényleges katonai szolgálatnak a befejezésével, póttartalékosoknál az első katonai kiképzés befejezésével kezdődik és annak az évről kezdődik, amelyben a tartalékos, illetve a póttartalékos a 42. életévét betölti. A lövészkötelezett-

ség alól mentesek a csendőrség, rendőrség, a pénzügyőrség, az állami és közalapítványi erdészeti fegyveres személyzete, a letartóztatott intézetek őrszemélyzete, a papi (pápaijól), a kedvezményben részesült hadikötelesek, az állandóan külföldön tartózkodó lövészkötelezettek, a leveletokeztői szolgálatra kötelezettek és a helyi leveletokeztetők, az országgyűlésnek tartalékos, vagy póttartalékos tagjai, az országgyűlés együttlétében, kivéve ha a lövészkötelezettséget önként teljesíteni akarják és arra az országgyűlés illető hazának engedélyt megszerzi. A lövészkiképzési év minden év szeptember 1-én kezdődik és június 20-án végződik. A lövészkötelezettek egy lövészkiképzési év alatt, legfeljebb 9 hónap alatt havonként egyszer évi 36 órára vehetők igénybe a lövészkiképzés céljaira. Egy-egy lövész foglalkozási időtartama 3 óránál kevesebb és 6 óránál több nem lehet. A lövészkiképzést rendszerint vasárnap, vagy ünnepnap délután kell megtartani. Szükséghez képest azonban hétköznap délután is lehet megtartani. A rendelet, amelyet a Budapesti Közlöny pénteki száma közöl, kihirdetése napján lép életbe.

Rendelet a honvéde'ni munkakötelezettség szabályozásáról

Budapest, október 5. (Magyar Távirati Iroda.) A kormány a honvédelemről szóló törvényben foglalt felhatalmazás alapján rendeletet adott ki a honvéde'ni munkakötelezettség szabályozásáról. A rendelet kimondja, hogy a honvéde'ni munkáinak kielégítése céljából, valamint a hadviselés érdekében szükséges védelmi intézkedésekhez honvéde'ni munkát lehet követelni, amennyiben e célok-

ra szükséges munkaerő a rendes úton, vagyis szolgálati szerződés útján idejekorán nem, vagy csak a gazdasági viszonyok által indokoltan aránytalanul nagyobb költséggel volna biztosítható. A rendelet rendelkezéseit mind háború idején, vagy az országot közvetlenül fenyegető háborús veszély esetében, mind pedig az állami élet rendes (békés) menete során is alkalmazni kell. Nemere való tekintet-

nélkül, minden olyan személy, aki 14. életévét betöltötte és 70. életévét túl nem haladta, köteles arra, hogy a honvédelem érdekében testi és szellemi képességének megfelelő munkát végezzen. Jogi személyt is lehet megfelelő munkateltetésre kötelezni. Nőket honvéde'ni munkára elsősorban önkéntes jelentkezés alapján kell alkalmazni. Béke idején 16. életévét be nem töltött nőket honvéde'ni munkára nem lehet igénybe venni. A honvéde'ni munka igénybevételét a nélkülözhetetlenül szükséges mértékre kell szorítani. Az igénybevételnek minden esetben arányban kell állania az igénybe vett személy testi alkalmasságá-

val és egyéb képességeivel. A férfiakat a nők előtt, a fiatalokat az idősebbek előtt, a nőtleneket (hajadonokat) a családostok előtt kell igénybe venni. A honvéde'ni munkára kötelezettek különös ismereteket, vagy gyakorlatot igénylő szolgálatra való előkészítés céljából 3 hetet meg nem haladó tartamú kiképzésre és évenként egy hetet meg nem haladó tartamú gyakorlatra kötelezhetők. Béke idején 42. életévüket betöltött személyeket kiképzésre, vagy gyakorlatra igénybe venni nem lehet. A részletes rendelet a Budapesti Közlöny pénteki számában jelenik meg s a kihirdetés napján lép életbe.

Horthy Miklós kormányzó és Borisz király táviratváltása

(MTI.) A kormányzó úr öfomlétsága és Borisz bolgár király között a bolgár király trónralépésének évfordulója alkalmából a következő táviratváltás történt:

III. Borisz bolgár király öfölségének Szófia.

Felsőged trónralépése és Bulgária függetlensége kiáltásának évfordulója alkalmából kegyeskedjék elfogadni a Felsőged személyes jóletére és barátai nemzet boldogulására irányuló

legmelegebb és legőszintébb szerencsekívánataimat.

Horthy Miklós,

a magyar királyság kormányzója, A Magyar királyság Főméltságné Kormányzójának, Budapest.

Mélyen meghatottak azok a szívvel szerencsekívánatok, amelyeket Főméltságnád nemzeti ünnepünk alkalmából hozzám intézni szíves volt, kérem fogadja azokért legmelegebb köszönetemet.

Borisz.

Halálragázott egy debreceni fiatalembert az autó Lajosmizsén

Csütörtökön délelőtt a Lajosmizsén esendőrőrsztől értesítés érkezett a debreceni hatóságokhoz arról, hogy a község határában tragikus szerencsétlenség történt. — Egy arra robogó autó az országúton elgázolt egy fiatalembert, aki néhány óra múlva belehalt sérüléseibe. A szerencsétlen áldozat zse-

beiben a csendőrök iratokat találtak, amelyekből megállapították, hogy debreceni származású, Fűtő Imrénnek hívják és a Határ uca 7. szám alatt lakott. A debreceni hatóságok a tragikus halálesetről nyomban értesítették Fűtő Imre hozzátartozóit.

Hitler látogatása Pilsudszky varsói palotájában

Vezéri főhadiszállás, október 5. (Német Távirati Iroda.) Hitlernek a Varsó körüli legutolsó harcokban résztvevő csapatoknál tett mai látogatásáról még a következőket közlik:

Két és fél óras repülőút után Hitler első állomása a varsói központi repülőtér volt, Okacieben a hadseregparancsnokság parancsnoki kocsijában tartott rövid katonai megbeszélés után Hitler a városba indult, a német csapatok újjongó ünneplése közepette. A Suga-út közepé táján emelvényre létesítettek. Itt sorakoztak a német csapatok, amelyek elvonulnak Hitler előtt. A csapatok elvonulása után Hitler rövid látogatást tett a Beldere palotában, ahol Pilsudszky tábornagy élt és meghalt. Hitler rövid ideig a nagy halott munkaszobájában tartózkodott, majd ismét a repülőtérre ment. A

esapatok újjongó heil kiáltásai közben a gép most nyugatnak vette útját. (MTI)

Szél, eső

Jóslás: Mérsékelt keleti, délkeleti szél, sok helyen, főként a nyugati és északi megyékben még eső, a hőmérséklet főleg nyugaton kissé emelkedik. (MTI)

Felavatták a pannoni olasz gimnáziumot. Pannonomaról jelentik: Előkelő közönség jelenlétében avatták fel csütörtökön délelőtt a gróf Ciano olasz külügyminiszterrel elnevezett olasz gimnáziumot. Kelemen Krisztoz pannonhalmi főpap mondott avató beszédet, majd Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter beszélt. Vinei gróf olasz üdvözlőt tolmácsolott.

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR és SZOMBATON is az idei francia állami nagydíjjal kitüntetett francia filmremek:

Riadó a Földközi tengeren

Minden idők legizgalmasabb tengerész-története.

Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

MAGYAR BESZÉDDEL KISERT VILAGHIRADOBAN a legfrissebb világcsemények!

Ünnepélyes keretek között megnyitották az egyetem idei tanévét

Dr. Bacsó Jenő beszámolt az elmúlt év történetéről
Dr. Hüttl Tivadar rektor beköszöntője

A debreceni Tisza István tudományegyetem ünnepélyes megnyitását tegnap, esztendőnkön délelőtt tartották meg. A római katolikus, görögkatolikus és evangélikus vallású egyetem hallgatók számára külön-külön istentisztelet volt, míg a református hallgatóknak a Nagytemplomban tartották meg. Fél 10 órakor már a templom baloldali hajójában helyezkedett el az egyetem tanácsa dr. Hüttl Tivadar ezidei rektor magnifikusának vezetésével a dékánok és dr. Bacsó Jenő prorektor vezetésével a prodekanok, továbbá az egyetem professzorai csaknem teljes számban. Ott volt a Nagytemplomban dr. Kölcsey Sándor polgármester és dr. Balogh Sándor köznevelődési tanácsnok Debrecen város képviselőiben, akik a társegyetemek és dr. Molnár András miniszteri tanácsos, a m. kir. kormány képviselőjével együtt a szószékkel szemben levő hajóban foglaltak helyet. Fél 10 órakor bevonult a templomba

dr. Révész Imre ref. püspök *Maklaj* Sándor volt erdélyi püspök, egyetemi nyilvános rendes tanár, dr. Szász Imre esperes és dr. Soós Béla ref. lelkész, egyetemi magántanár kíséretében.

A Kántus éneke után dr. *Maklaj* Sándor volt erdélyi püspök, egyetemi nyilvános rendes tanár mondott imát és hirdetett igét. Beszéde egyik részét a kálvinista magyar diáksághoz intézte:

— Nem igaz az, hogy kedves a Magasságbéli előtt az a tétel, hogy aki bírja, marja — mondotta — és ha az erőszak és a gyűlölet törvényét akarja ez a világ, úgy el fog pusztulni. Ezért egy igazság lebegjen előttetek: a szeretet igazsága.

Ezután a professzorokhoz intézte szavait, az igazságról szólva azt mondta, hogy az igazságnak lelkiének kell lennie.

A Kántus énekével ért véget a tanévnyitó istentisztelet.

Az egyetem ünnepi közgyűlése

Tizenegy óra előtt már zsűfőlásig megtelt a tudományegyetem aulája. Az első sorokban foglaltak helyet: dr. Molnár Andor miniszteri tanácsos, a kormány képviselője, Révész Imre ref. püspök, Papp Gyula szentszéki tanácsos, Hanzsély Gyula rom. kat. szentszéki bíró, vitéz Bajmóczy Dezső vezénylő tábornok, a VI. hadtest parancsnoka a m. kir. honvédség küldöttségének élén, továbbá Lossonczy István főispán, dr. Kölcsey Sándor polgármester, dr. Balogh Sándor köznevelődési tanácsnok, Balló József szegedi, Kövessy Fe-

renc budapesti és Koszó János pécsi egyetemi kiküldöttek, Oláh Lajos itélőtáblai, Jency Sándor kir. törvényszéki és dr. Csernátónyi Lajos kir. járásbírósi elnökök, Mező Sándor kir. ügyészségi elnök. Az egyetemi tanács asztalától jobbra és balra az egyetem professzorai ültek. Az aulán többi részében díszes közönség és az ifjúság foglalt helyet.

Tizenegy órakor bevonult az egyetemi tanács. A Kántus elénekelt a Himnusz, majd dr. Bacsó Jenő prorektor megnyitotta a tanács közgyűlését.

Dr. Bacsó Jenő beszéde

Keresetlen szavakban üdvözölte a tanévnyitó közgyűlésen megjelenteket, majd ismertette az egyetem 1938-39. évet és az elmúlt év eseményeit.

— Azon az emlékezetes napon — mondotta többek között —, amikor a magyar csapatok átlettek a trianoni határt, 1938 november 5-én, a rektor — felsőbb rendelkezésre — délelőtt 10-11 óráig szünetet rendelt s ugyanakkor az egyetem tanári kara és ifjúsága az aulában ünnepi ülésre jött össze, hogy ezzel is kifejezésre juttassa a nap nagy jelentőségét s hogy ebből az alkalomból hódoló, illetőleg üdvözölő táviratot intézzen a kormányzó úr öfönméltóságához.

Majd így folytatta: — Az elmúlt tanévben végbement történelmi események azt eredményezték, hogy a felszabadult területekről számos egyetemi hallgató iratkozott egyetemünkre, kiknek részére a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr pótfélév tartását rendelte el.

— Felavartott doktoraink száma ebben a tanévben — az előbbiekhöz viszonyítva — örvendetesen gyarapodott, számuk 217-re emelkedett.

— Debrecen város társadalmával való kapcsolatunknak kimélyítése céljából s hazafias érzésből egyetemünk a budapesti Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége megkeresésére résztvett a debreceni Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége kultúrósztályának vezetésében, dr. Bacsó Pálné által — az országban elsőként — rendezett „Szellemi és lelki kiképzés a nők nemzetvédelmi szolgálataiban” cí-

mű tanfolyamon, melyen kiváló katonai és más szakelődők mellett egyetemünk tanárai közül többen tartottak magasszintű előadásokat.

— A Kollégium négyszázéves jubileumával kapcsolatban honoris causa doktorokká avattuk a tudományok több kiváló külföldi képviselőjét a magyarság érdekében kifejtett tevékenységük elismeréséül.

A beszámolóban elmondta még, hogy az egyetemet az elmúlt év folyamán Szily Kálmán államtitkáron kívül meglátogatta dr. Fritze Geier és dr. Hans Mann német professzor, továbbá Henrik Reun herceg és dr. Hirsch, az utrechti zoológus vezetésével működő kisebb-szebbi intézet és a Nyári Egyetem működését, ismertette a felvidéki tanfolyamot, majd így folytatta az érdekes beszámolót:

— Dr. Wilhelm Erick németbirodalmi miniszter úr pedig debreceni látogatása alkalmából egyetemi könyvtárunk részére körülbelül húszezer könyvet hozott ajándékba.

— Az egyetemi építkezések — ha lassabb menetben is — tovább haladtak.

— Egyetemi tanácsunk a főméltóságú kormányzó úr 70-ik születésnapjára megörökítést tárgyában a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felterjesztést intézett, melyben kérte, hogy az aulán tervezett freskó között az aulán a főhelyre kerüljön az egyetemi központi épület alapkövetései ünnepélyes ábrázolása s a festmény középpontjában az 1927 június 3-iki ünnepélyen jelen-

levő vitéz dr. nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr öfönméltósága álljon.

Ezután a személyi változásokról és a kitérítésekéről szólt, majd beszámolóját az új rektorhoz intézett szavaival fejezte be és abban annak a reményének adott kifejezést, hogy közismert tudása és bölcsessége a nehéz időkben is szilárdan vezeti majd az egyetem ügyeit.

Ezután átadva a rektori jelvényeket beiktatta rektori méltóságába.

A beiktatás után az új rektor tartotta meg beköszöntő beszédét.

Az új rektor beköszöntője

— A debreceni egyetem tanári karán — mondotta az új rektor — a kishitűség a múltban sem vett erőt és nem lesz úrrá a jövőben sem. Az az ősi szellem, amely a Kollégium hagyományából táplálkozik és amelynek ápolását

egyetemünk tanári kara mindenkor egyik főfeladatának tekinti, utmutatásul fog szolgálni nekünk, hogy miképpen lehet együttes erővel egy intézmény tudományos, hazafias nemzetépítő munkáját biztosítani.

Ezután meleg szavakkal emlékezett meg gróf Tisza Istvánról és J. Ferenc Józsefről.

Dr. Hüttl Tivadar rektor magnificus Orvostudományi irányzatok a múltban és jelenben címen tartotta meg értekezését, mely után dr. Bököy Zoltán orvoskari dékán tanévnyitó beszédében az ifjúsághoz intézett szót, melyben komoly intelmeket intézett a hallgatókhoz.

Az ünnepséget a Kántus „Szózat”-a fejezte be.

Délben ebédet adott az új rektor, melyen elsőnek a kormányzót köszöntötte fel, majd dr. Révész Imre püspök üdvözölte nagy beszédében dr. Hüttl Tivadar rektort, mint az új idők Hatvani professzorát.

Elítéltek egy asszonyt, aki fejfát lopott a temetőből

A debreceni rendőrségre több alkalommal feljelentés érkezett ismeretlen egyének ellen, akik sorozatosan lopják a temetőből a fejfákat. A temetőlovajok kézrekerítésére megindult nyomozás során a detektívek elfogták Juhász Zsuzsanna 55 esztendőes téglatetői lakost, akit rajtakaptak, amikor a temetőből fejfákat akart magával vinni.

Juhász Zsuzsanna ellen megindult az eljárás és az ügyet esztendőnkön tárgyalta a büntetőtörvényszéken dr. Jankovich Jenő tanácsnok. Az asszony tagadta a bűnösséget és különös védekezést adott elő.

— Kinn jártam a katolikus temetőben a testvérem sírjánál — mondotta — s már éppen hazafelé indultam, amikor hirtelen hozzám lépett egy férfi. Szigorúan nézett rám és megdöbbenve láttam, hogy négy fejfa van a kezében. A fejfa-

kat egy pillantás alatt a kezembe nyomta és rám parancsolt, hogy vigyem magammal, de nehogy letegyem, mert fellátja a bajomat. Azt hittem, hogy nem epező, feltém tőle és ezért vittem magammal a fejfákat.

A törvényszék nem fogadta el a furesa védekezést, hanem bűnösnek mondotta ki Juhász Zsuzsannát lopás vétségében és nyolcnapra fogházra ítélte. A büntetés jogerős.

— Székrekedésben szenvedőknél reggel felkeléskor egy pohár terméshetes „Ferenc József” keserűviz a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcsere megélénkíti, a vért felfrissíti, az idegeket megnyugtatja, s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát!

Formális ülést tartott a Ház

Budapest, október 5. A képviselőház ma délelőtt 10 órakor rövid, alig 3 perces formális ülést tartott. Szinyei Merse Jenő elnök nyitotta meg az ülést, majd Megay Károly beterjesztette az egyesített bizottságok jelentését a mezőgazdasági munkások özevényeinek öregségi biztosításáról szóló törvényjavaslatot. A Ház a javaslat tárgyalására kimondta a sürgősséget. Mintbogy napirenden csak a további teendőkről való határozathozatal szerepel, az elnök indítványozta, hogy a Ház legközelebbi ülését a jövő héten kedden délelőtt 10 órakor tartsa.

Ezzel a mai ülés véget is ért. A képviselőház folyosóján a rövid ülés után sok szó esett a nyilasok passzivitásba vonulásának kérdéséről. A nyilas képviselők ugyan Hubay Kálmán vezetésével megjelentek a parlament folyosóján, de az eddigi szokástól eltérően, ma mindannyian „civilben” voltak. A folyosón azt beszéltek, hogy főként azért jöttek el, mert tartották attól, hogy esetleg névsorolvasás lesz s azon jelen akartak lenni, nehogy a hiánnyal járó pénzbírságot kirojálják rájuk.

Ma délelőtt 9 órakor a kormány tagjai gróf Teleki Pál miniszterelnök el-

nöklésével a szokásos heti minisztertanácsra ültek össze, melyen a költségvetés kérdését tárgyalták le, majd folyó ügyek szerepeltek a napirenden.

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!

Vígyszínház

Ma utóljára az izgalmas francia kalandorfilm:

Kínai express

Fősz. Erich v. Stroheim — Charles Vanel — Inkisínoff.

SZOMBATON ELŐSZÖR!

A francia filmgyártás kiemelkedő alkotása:

Kaukázusi brigád

Izgalmas, háborús, orosz szerelmi történet!

Fősz.: VERA KORENE — CHARLES VANEL — TRUBECKOJ HERCEG.

Hazai és lipcsei szörme-
árúk, kész-
Altmanál bundák
kaphatók Miklós u. 2. Takarékszágra is

SPORT

Hat év múlva vasárnap játszik újból Debrecenben a Bocskay színeiben Móré

Harmadik hete nem játszott már a Bocskay — a válogatott mérkőzések miatt — Debrecenben, most vasárnap azonban a bajnoki mérkőzések sorozatát követően meccsen előreláthatólag ismét izgalmas küzdelmet élvezhet végig a közönség. A Szolnoki MÁV csapata lesz a Bocskay ellenfele, az az együttes, amely a Nemzeti Bajnokságba való felkerülésekor nyomban igen nehéz ellenfélnek bizonyult a leg-erősebbekkel szemben is. Bizonyos, hogy vasárnap is azzal a pompás lendülettel és jól megalapozott tudással szállnak sorompóba a szolnoki kék-fehérek, ami mindenkor veszélyessé tette őket és így a kék-sárgáknak a feladatuk éppen nem könnyű.

Ennek tudatában a Bocskay is a leg-komolyabban készül a mérkőzésre. Móré, a Bocskaynak Franciaországból hazatért egykori szírija már csütörtökön megérkezett Debrecenbe és a délutáni edzőmérkőzésen a DEAC ellen irányította a Bocskay csatársorát, igen nagy kedvvel, úgy, hogy az eredmény 7:1 volt a kék-sárgák javára. Móré vasárnap szereplése különleges érdekesség lesz, hiszen a nagytel-

hetségű játékos hat esztendő múlva, mióta a Ferencvároshoz, majd Franciaországba került, most először játszik újból Debrecenben a Bocskay színeiben. A Bocskay a nehézségek ellenére, amit a játékosai szolgálata okoz, igyekszik a rendelkezésre álló legjobb csapatát kiállítani. A kék-sárgák előreláthatólag a következő összeállításban veszik fel a harcot a kék-fehérek ellen: Vörös — Csokai, Nádas — Elek, Poosay, Békési — Kristóf, Patolás, Móré, Pászti (Sándor), Hárai.

Új név is szerepel ezek szerint a Bocskayban: Hárai, — de ez nem jelent egyben új játékost is. A Bocskay egyik régi erőssége, Hroncsok Pál, aki éveken keresztül Hajdu név alatt szerepelt, rejlik az új név alatt. A belügyminiszter erre magyarázta a most a nevet és remélhető, hogy Hroncsok-Hajdu Háraiként is azt a játékot mutatja majd, amit Hajduként megszokott tőle a közönség.

A Stadionban délután 3 órakor kezdődő mérkőzést Köhalmi vezeli, elő-mérkőzés: délután 1 órakor a DMTE — Hajdúböszörményi MOVE amatőr bajnoki mérkőzés.

A városon keresztüli kegyeleti váltófutó verseny és emlékünnepele

Ma délelőtt fél 12 órai kezdettel rendezi meg a MASZ keleti kerülete az aradi tizenhárom vértanú és a háborúban hősi halált halt hősök emlékére kegyeleti váltófutó versenyt a pályaudvari postahivataltól a 39-esek emlékművéig, ahol a nagyközönség és az ifjúság részére emlékünnepele lesz az alábbi műsorral:

1. Himnusz, játssza a II. hajdúezred zenekara.
2. A hősi emlékmű megkoszorúzása a kegyeleti váltófutásban résztvevő csapatok által.
3. Emlékbeszédet tart és a MASZ keleti kerülete nevében a hősi emlékművet megkoszorúzza: Gáspár Gyula tanügyi tanácsos, tankerületi főigazgató-helyettes.
4. Díjkiosztás.
5. Szózat, játssza a II. hajdúezred zenekara.

A kegyeleti váltófutásban a következő katonai és közrendészeti szervek, sportegyesületek, középiskolák és levéntek csapatai vesznek részt, összesen harminchárman: 1. II. hajdúezred I. zászlóalj, 2. II. hajdúezred II. zászlóalj, 22. határőrszázad zászlóalj, 4. 32/III. zászlóalj, 5. 6. hadtest híradó zászlóalj I. 6. 17. tüzérezred, 7. III. gépágyus üteg, 8. V. gépvonlatos közepes tüzérezred üteg, 9. 6. közfeldertő repülőszázad, 10. Állami gimnázium I. 11. Állami gimnázium II. 12. Kat. gimnázium II. 13. Kat. gimnázium I. 14. Kat. kereskedelmi tagozat, 15. Áll. fa- és fémipari szakiskola, 16. Ref. gimnázium II. 18. Ref. gimnázium III. 19. Kereskedelmi iskola, 20. MÁV. levénte egyesület, 21. Levénte sportszakasz, 22. I. kerületi levénte egyesület, 23. V. kerületi levénte egyesület, 24. II. hajdúezred I. pótzászad, 25. II. hajdúezred II. pótzászad, 26. II. hajdúezred III. pótzászad, 27. Debreceni Gazdasági Akadémia Sportegylete, 28. Debreceni Egyetemi Atlétikai Club I. 29. Debreceni Egyetemi Atlétikai Club II. 30. Ref. gimnázium IV. csapata, 31. Ref. tanítóképző, 32. 22. határőrszázad zászlóalj II. 33. Kat. kereskedelmi tagozat II. A csapatok küzdelmét mind az útvonalon, mind a célnál végig lehet nézni. Az egyes csoportok győztesei részére kitűzött vándordíjakért és ér-

mekért nagy küzdelmet fognak vívni a résztvevő csapatok.

Sportnapló

A Bocskaynak fénykorában a ragyogó csatársor mellett remek védelme is volt, amelynek egyik fenyonyójaként szerepelt a Miskolcra ideszereződött Alberti, akiről akkoriban úgy beszéltek, mint a legnagyobb magyar kapusigértről. Alberti aránylag kevés ideig volt a Bocskaynál. Amikor a debreceni csapat Spanyolországban túrázott, annyira meglepett az ottaniakkal, hogy nyomban szerződést kínáltak számára. Alberti az ajánlatot elfogadta, a kék-sárgák is szép lépést tettek érte és a debreceni kapus hamarosan az FC Barcelona háóját védte. Két évvel később, amikor kitört a spanyol polgárháború, Alberti eltávozott Barcelonából, elhagyta Spanyolországot is és Franciaországban telepedett le, ahol a legtöbb időt az AC Havre kapusa volt. Közben Spanyolországban megszületett a béke, Franciaországban pedig háborús állapotok keletkeztek, így Alberti ismét felvette sátorfáját és visszatért Spanyolországba. Ezáltal azonban nem Barcelonába ment, hanem Madridba és ott fog leszereződni valamelyik egyesülethez.

Ha már a régi Bocskayról írunk, megemlíthetjük is, hogy Franciaországból hazatért a másik két egykori kék-sárga játékos, Vágó és Finta. Az utóbbival sokáig tárgyalt a Hungária és a Ferencváros, míg végül leszereződött — a Nemzetéhez. Vágó szintén visszaszerződött régi egyesületéhez, az egyébként igen rokonszenves Nemzetéhez, amelynek megerősítéséhez hozzájárul még az is, hogy szerződött a sokszoros válogatott Korányi.

Sérelemről panaszkodott a 37-szeres válogatott hátvéd, Biró, aki vissza is akart vonulni a futballtól azért, mert nem segítettek azon, hogy könnyebb beosztást kapjon szolgálati helyén, a fővárosi közlekedési vállalatnál, valamint azért, mert nem nevezték ki a válogatott csapat kapitányává. Az első bajon már segítettek, könnyebb szolgálati beosztást kaptak, most már csak a kapitányi címért kesereg.

Hitler napiparancsa

Berlin, október 5. (Német Távirati Iroda.) Hitler vezér a lengyel hadjárat befejezésének alkalmából a következő napiparancsot fordult a keleti hadsereg katonáihoz:

Szeptember 1-én parancsomra sorakoztatok, hogy megvédjétek birodalmunkat a lengyel támadás ellen. A hadsereg, a légihaderő és a haditengerészet közötti példás bajtársiassággal megoldottátok a kijelölt feladatot. Bátoran és vitézül harcoltatok. Ma fődvözölhetem a megerősített Varsó ellen harcra vetett csapatokat. Ezzel a nappal olyan küzdelem zárul le, amely a legszebb német katonai erényekről ta-

nuskodik. Velem együtt teljes büszkeséggel a német nép is köszönetet mond, a nemzet — hála nektek — ismét rendületlenül bizalommal tekint védegeteire és annak vezetőségére. Megemlékeznék elesetteinkről, akik miként a világháború 2 millió hősi halottja, saját életüket adták, hogy Németország éljen. Azok alatt a zászlók alatt, amelyek Németországban mindenütt büszkén lengnek, szorosabban, mint valaha, állunk egymás mellett és szorosabba kötjük a sisak állítmányát. Tudom, hogy Németországba veletl hittel mindenre készen álltok. (MTL.)

A kormány álláspontja a földbirtokpolitikai kérdésben

Budapest, október 5. A képviselőház a mezőgazdasági üregégi biztositásról szóló törvényjavaslat letergyalasa után kedden ánter a földbirtokpolitikai javaslat tárgyalására.

A Magyar Elet Pártja szeptember 20-á óta majdnem minden nap foglalkozott a javaslatl. A kormánypartii képviselők szerint a javaslat nagy lépést jelent mezőgazdasági lakosságunk also néprétegének gazdasági és társadalmi felmentése felé, annak ellenére, hogy általános nézet szerint még mindig nem jelenti a földbirtokpolitikai feladatokat végleges megoldását.

A bizottságok tagjai egyetértettek abban, hogy a földbirtokpolitikai problémák megoldása fontosság tekintetében közvetlenül a honvédelmi érdekek után következik s ennek az elvnek megfelelően kérték a kormányt, hogy a rendelkezésre álló lehetőségeken belül minél nagyobb fedezetet teremtsen ezekre a célokra. A párt általános helyeslése mellett többen kérték, hogy a javaslat segítségével a kormányzat oldja meg véglegesen a vitézek földhöz juttatását is.

A biztositási tárgyalás során a párt hangulata messzebbmenő földbirtokpolitikai intézkedések mellett nyilvánult meg. A kishaszonbérleti megoldást csak átmenetinek tekintik, amelyet a törvényjavaslat által nyújtott lehetőségek alapján lehetőleg rövid időn belül és minél nagyobb mértékben a tulajdonbajuttatásnak kell követnie. Az a felfogás alakult ki, hogy a javaslat végrehajtására s általában földbirtokpolitikai kérdések tanulmányozására a földművelésügyi minisztérium kebelében önálló szervet állítsanak fel.

A felszólalásokra válaszul gróf Teleki Mihály többek között kijelentette, hogy az eddigi törvényalkotások ezen a téren csak részletmegoldásoknak tekinthetők.

Bejelentette a földművelésügyi miniszter, hogy a javaslat értelmében és a telepítési törvény szellemében a végrehajtásnál az lesz a legfőbb cél, hogy egy-egy család eredményes gazdálkodása alapján alkalmas önálló kisgazdaságokat létesítsen, illetőleg hogy a törpegazdaságokat kiegészítse.

A földművelésügyi minisztérium a kormánypart kívánásai alapján megszervezte a módosításokat, melyeket gróf Teleki Mihály a mai minisztertanács elé terjesztett. A minisztertanács magáéva tette a módosításokat.

Budapest, október 5. (MTL.) Gróf Teleki Pál miniszterelnök, majd gróf

Teleki Mihály földművelésügyi miniszter elnökletével csütörtök délután a Házbán pártközi értekezlet volt, amelyet gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter abból a célből hívott össze, hogy a földbirtokpolitikai törvényjavaslattal kapcsolatban megismerje a pártok felfogását. A pártok értekezletén a Hubay-féle nyilatkozatos párt kivételével minden párt képviseltette magát. A pártközi értekezletet Teleki Pál gróf miniszterelnök nyitotta meg, majd széleskörű vita indult meg, amelynek során minden párt részletesen kifejtette a földbirtokpolitikai javaslatlaltal kapcsolatos álláspontját. Az értekezlet gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter felszólalásával ért véget. A miniszter beszédében részletesen válaszolt a pártok részéről elhangzott észrevételekre.

Ünnepélyes teológusfelvétel vasárnap

A debreceni egyetem református hittudományi karára és a lelkesítő képző intézetbe beiratkozott I. éves hallgatók ünnepélyes felvétele az előzőleg egy héten át tartó esti előkészítő áhítatsorozat után, f. hó 8-án fog megtörténni. Délelőtt 9 órakor istentisztelet lesz a Kollégium Oratóriumában, amelyen az Igét D Dr R é v é s z Imre püspök hirdeti. Utána úrvacsoraszítés következik, melyen csak a professzorok és a teológus ifjúság vesznek részt. Ezután történik meg az I. évesek ünnepélyes felvétele. A teológus nevelés iránt érdeklődőket szíves szeretettel hívjuk és várjuk erre az istentiszteletre.

Megnyilt a német-magyar képtáviróforgalom

Budapest, október 5. (MTL.) A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter a Magyarország és Németország közötti képtáviró forgalmat ez év október 1-ével megnyitotta. A képtáviró-váltás a budapesti és a berlini képtáviró-állomások közötti összeköttetés igénybevitelével történik. Magyarországon képtáviratok csak a budapesti központi táviróhivatalnál adhatók fel. A részletkérdésekre vonatkozóan a budapesti központi táviróhivatal ad felvilágosítást.

Olcsó lakásra nincs gondja, Ha megszáll a METROPOLE-ba!

Pesten, VII. Rákóczi út 58.

Kényelmes, meleg folyóvíz, telefonos szobák P 5.-től.
Remek konyhával, válogatott fajborokkal, hangulatos cigányzenével várja kedves vendégeit a volt miskolci BÜCZÖGÖ.
E hirdetés felmutatója a szobákról 10 % engedményt kap.

Filmfutár

NEM LESZ FILMHIÁNY MAGYARORSZÁGON.

A Mozgóképipari Egyesület filmbizottsága megállapodott az illetékes körökkel a magyar piac filmellátása tekintetében és ennek alapján szabályozták a behozatalt. Lényeges redukciót szenvedtek az amerikai filmvállalatok magyar fiókjai, mert ezennel a múlt esztendőben behozott film-mennyiségeknek csak ötvenszázalékát engedélyezik. Ennek következtében a tavalyi 110 amerikai filmmel szemben az idén 75 amerikai film behozatalt engedélyezik. (A korlátozás ugyanis csak az amerikai vállalatok fiókjaira vonatkozik, egyéb amerikai filmekre nem). A tavalyi 41 német filmmel szemben az idei behozatalt 65 film lesz. Tavaly 38 francia filmet importáltak, ebben az esztendőben 48 darabot engedélyeznek. A tavalyi hat angol filmmel szemben az idén 8 lesz és eszerint 8 olasz film kerül behozatalra. A hiányzó filmkeret további részét magyar filmekkel fogják kitölteni. Január hó végéig 24 magyar film készül el.

MAGYAR FILMGYÁRTÁS FRONTJÁN örösi a torlódás. A műteremben az „All a bál” című Daróczy-produkciót a „Hat hét boldogság” című Takács-produkciót és a „Nőnek minden sikerül” című Kiss Miklós-produkciót forgatják. Mind a három film a Hunnia-Filmgyár kölcsönzője számára készül. Még ebben a hónapban ohajtják elkészíteni Zilahy Lajos filmjét, a „Halálos tavaszt”, amely a Pegazus Film részé-

re készül. Ugyancsak ebben a hónapban szeretnének műterembe jutni a Palatinus Filmvállalat két filmjével: Garcon Jakás kiadó és Mária két éjszakája” című filmekkel, az Erdélyi Filmvállalat ugyancsak két filmmel: „Nők az utolsó sző és Beresényi huszárokkal — a Csepreghy Filmvállalat „a Matild nével” és még néhány jelentkező.

KÖZGAZDASÁG

TARTOTT IRÁNYZAT HATÁRIDŐPIACON

Mérsékelt forgalom keretében állg változtak ma a határidőpiac árai.

Tényleges üzlet ma csak búzában és sörárpában volt a készáru-piacon. A búzaüzlet nagyon csökken, a kínálat jelentéktelen.

A rozst nem nagyon keresik és így az ára sem változott, tengeriben azonban napról-napra fokozódik a kereslet, ennek megfelelően az árak is emelkednek.

Búza: felsőtízsai 77 kg-os 19.65, 78 kg-os 20.15, 79 kg-os 20.45, 80 kg-os 20.65.

Rozs: pestvidéki 14.05—14.15, más származású 14.20—14.40. Takarmányárpa: elsőrendű 16.60—17, középminőségű 16.30—16.50.

Zab: elsőrendű 19.10—19.40, középminőségű 18.90—19.

Tengeri: tiszántúli 19.15—19.25, egyéb áll. 18.90—19.

Orlemények: korpá 13.40—13.60, 8 as liszt 15.75—16.25.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A mai ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 3996 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 1547 darab. Az irányzat vonatolt.

Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 115—116, szedettsertés 340 kg-os felül 115—11, szedettsertés I. 106—110, III. 86—93, angol gonksertés I. 98—100, II. 90—96 fillér kibogramonként.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

Angol font 15.25—15.45, Dinár 6.50—7.90, USA dollár 378.70—381.30, Francia frank 8.60—8.80, Cseh-Morva protektorátus 7.50—11.80 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), Szlovákia 7.50—11.80 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), Leu 2.60—3.45, Lira 16.90—17.90 (500 és 1000 líras bankjegyek kivételével), Svájci frank 84.70—85.60.

HIRDETMÉNY. — 42.888/1939 VI.

A m. kir. kormány, illetőleg a m. kir. földművelésügyi miniszter rendelete alapján, a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult nőtlen, családtalan gazdasági cseléd részére a szegődményes földjárandóság, a nős, családos mezőgazdasági cselédnek ezenfelül a lakások és szegődményes fűtőanyagok, valamint a cseléd állattartásán kivül nem köteles a gazda egyéb járandóságokat (kenyér, gabona stb) kiszolgáltatni. — Polgármester.

HIRDETMÉNY. Értesítem a város érdekl. közönségét, hogy a zsidó birtokok bejelentésére szabott határidőt a

9140/939 M E számú kormányrendelet folyó évi november hó 1. napjáig meghosszabbította. Mindazok, akik bejelentési kötelezettség alá eső ingatlanra Debrecen város határában fekszik a bejelentéshez szükséges hivatalos nyomtatványt díjtalanul vehetik át a városi gazdasági ügyosztálynál, (városi háza, félemelet 12. sz.) naponta 12—1 óráig. A kellően felszerelt bejelentéseket ugyanott kell benyújtani a hivatalos órák alatt. — Polgármester.

2019/1939. vhsz. Pk. II. 27.096/1937.

ARVERESI HIRDETMÉNY.

A hajdúböszörményi kir. járásbíró-ságnak 3780—1936. sz. végzése folytán dr. Klein Zoltán hajdúböszörményi ügyvéd által képviselt Gargya Antal végrehajlató javára balmazújvárosi lakos v.h. szenvedő ellen 500 P. tőke, ennek megítelt kamatai és eddigi és még felmerülő költségek behajtása végett — a fizetett összeg betudásával — a Vh. novella 20. §-a értelmében, mindazon végrehajlatok javára is, akik ugyanezen ingókra törvényes zálogjogot nyertek, Balmazújváros határában a Maláom tanyán 1939 október 12-én délelőtt 10 órakor 4.620 pengőre becsült ingók u. m. anyajuhok, bárányok bírói árverésen a legtöbbet igényelők, esetleg becésáron alul is eladhatnak az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai, valamint az 1930. évi XXXIV. t. c. 74. §-a értelmében.

Debrecen, 1939. évi szeptember hó 20. napján.

Rákóczy László kir. bír. végrehajlató

Apróhirdetések

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szócig a Tiszántúli Független Ujságban hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér. — Vastag betűvel szedett szavak kétszeresen számítanak, üzleti hirdetésre más díjzabás Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. — Telefon: 21-52.

Betöltendő állás

Műszerészségédet azonnali belépésre allandómunkára keres Mozsonyi Albert műszerész, Derecske. 1935

Allást keresők

Keresztény tisztviselőnémet nyelv-tudással, irodai munkában, pénztárkezelésben jártas, állást keres. Címét a kiadóba kér. 1939

Kiadó lakás

Egy uccai és egy udvari bútorozott szoba kiadó, Ajtó u. 11. szám. 1917

Atadó azonnalt is irodának, rendelőknek, vagy egyesületnek alkalmas 5 szobás lakás. Cím a kiadóban. 1865

Lakást keresők

Udvarra nyíló szobát keresek akár kertben, vagy telepen is lehet. Címét a kiadóba kerék. 1877

Színészek részére kiadó lakások címét a Csokonai-színháznál szíveskedjenek leadni. 1849

Eladás

Zongora kiadó, Kút ucca 104. 1926

Alma,

téli eladó, kanadai renet és körte többféle kapható. Diófa u. 15. Megtekinthető délelőtt 10-től délután 4 óráig. 1916

Teljesen

új kék cipő jutányosan átadó. Ugyanott jó állapotban lévő női szürke felöltő eladó. Széchenyi u. 12. szám. 1812

Hálók,

ebédlők, kombinált szekrények, rekamié, konyhaberendezések, különféle egyes bútordarabok olcsón eladók. Bútormagazin. Széchenyi u. 6. 1478

Teljesen

jó állapotban lévő őszi és téli kabát olcsón eladó. — Széchenyi u. 12. sz. uccai lakás. 1799

Alma,

kézzel szedett, nyári Jonathán eladó. Diófa ucca 15. szám. 1791

Fehér selyem

finnyezett nagy kendő eladó. Yim a kiadóban. 1626

Vétel

Veszek bútort, zálogjegyet, varrógépet, ingóságokat, irodaberendezést, tükröt. Hívásra jövök, Csapó u. 16. 1753

Aranyékszert,

ezüstöt, zálogjegyet, briliánskövet magas áron veszek, Pollák Endre ékszerész, Piac ucca 8. (Wacha tisztitónál) 1829

Varrógépeket

magas áron veszek, esereleket, kölesönzők, javításokat jótállással. Alkatrészek minden géphez. — Eisenberger, Csapó u. 10L 1825

Brillianskövet,

aranyat, ezüstöt, zálogjegyet veszek, Moskovics ékszerész, Piac u. 41. sz. 1807

Ingatlan

Városban családi háznak telek eladó. Cím a kiadóban. 1172

Villalakás,

3 szobás, komfortos, gyümölcsös, parkkal a város legszebb részén olcsón eladó, villatelek is. Ertekezni Nap u. 4. 1915

Ajánlat

Ne dobja el ócska kalapját! 1.50 P-ért újjalakítja Weinberger Jenő kalapos, Széchenyi u. 24. szám. 1634

Hálóing,

kombiné raktaron lévő, igen jutányos áron kapható. Bekésné fehéreműszalon, Batthyány u. 17. 1928

Hasznavehetetlen,

lomtárba való töltőtollat megbeszélve még az ódon-ságban rejlő értéket 12% készpénz értékben átveszem, mely összeg az újonnan vásárolt toll árából jön levonásba. Mihály papírkereskedés, Sveits-ndvar. 1293

Finom

szücsmunkákat készítesen Vég Gyula szücs-mester üzemében, Dégenfeld ter 11. 1924

Drótkerítések,

drótfonatok, ágyszóronyok, kerti vasbútorok, vasággyak, mosdók, állófogások készülnek Ottóval Rákóczi u. 13. 1752

Szücsmunkákat,

átalakításokat, jutányos áron készít, Jámor szücs, Batthyány u. 2. 1815

Boroshordók,

szüretelő edények, legeltalmi dezsák legelősebben a készítőnél kaphatók. — Nyíl u. 16. Korbulynál. 1814

Figyelem!

Olcsó végkiarúsítás hétfőtől az Alföldi-bontásból kikerülő összes anyagokra. 1851

Lela:

zománcozott asztaltűzhelyek, szénkályhák allandóan raktaron. Készíti: Levenesik tüzhelyüzem, Csapó ucca 87. Zománcozott tüzhelyek szakszerű javítása garancia mellett. 2882

Sorsjegyet

ön is özvegy Feldmanné, Hatvan ucca 2. szám alatti trafikjában (a főpostáival szemben) vásároljon! 1864

Takarékos

ember tüzeit, szemet tölte már most szerzi be legelősebben. Vágó József tüzfifa, szénkereskedőnél, Margit-fürdő mellett. — Telefon 10-24. Gondos kiszolgálás. 1467

Ballila

két üléses, 3 darab alkalmi áron eladó. — Szoboszlav Széchenyi u. 24. 1632

Rádió

Rádió és villanyzerelési vállalat, Miklós ucca 8., keresztülpület. — Felelősség mellett vállal villany- és rádiójavítást, szerelést. — Gyári gépek raktáron. — Kedvező fizetési feltételek. 1108

Ellátás

Egy éjtes asszonynál kvártély kapható. Kuruc u. 13. 1936

Hungária pensió

Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39. Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták. 1865

Különféle

Mindennemű varrást, fehéreműt is, javítást, harisnyatopalást, 3 párból kettőt készítek, házhoz is megyek. József kir. herceg ucca 22., kislakás. 273

A szerkesztésért és kiadásért felelős: THURY LEVENTE. Laptulajdonos: Tiszántúli Független Ujság Vállalat Nyomtatás: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt

Large advertisement for Lloyd George featuring a portrait of Lloyd George and the text 'LLOYD GEORGE', 'Hitler', 'A német ország', 'A magyar Dél', 'Berlin, október 9.', 'Olasz sajtó beköve', 'A Völkischer B', 'állam', 'Berlin, október 9. (Magyar Iroda.) A Völkischer Beobachter felhívása enyhülésre Délkelet-Európában' c. cikkében foglalkoztunk a német védekező rendszabályokról.